

COVID-19-toimintaohje ympärivuorokautisen hoivan yksiköihin

- Koronavirus tarttuu pisaratartuntana, kun henkilö esim. yskii ja aivastaa. Lähikontaktissa korona voi tarttua myös kosketuksen välityksellä (esim. sairastunut on yskinyt käsiin ja on sen jälkeen koskenut toiseen ihmiseen tai kosketuksen kautta pinnoilta).
- Sairastuneiden oireita ovat hengitystieinfektion oireet (kuume ja/tai yskä ja/tai kurkkukipu ja/tai hengenahdistus) tai ripuli/vatsakipu ilman muuta syytä. Lisäksi voi esiintyä päänsärkyä ja lihassärkyä, yleistilan laskua, nuhaa/nenän tukkoisuutta ja haju- ja makuaistin heikentymistä.

Tartuntojen leviämisen torjunta kaikkien asukkaiden kohdalla

- Työssä olevalla henkilökunnalla ei saa olla hengitystieinfektion oireita. Noudatetaan tavanomaisia varotoimia ja niiden lisäksi käytetään kirurgista suu-nenäsuojusta, ellei paikallisesti ole sovittu muuta. Tilanteissa, joissa suu-nenäsuojaa ei voi pitää, on huolehdittava turvaväleistä.
- Kertakäyttöinen kirurginen suu-nenäsuojus puetaan kasvoille desinfioiduin käsin. Samaa suojainta voi käyttää useamman oireettoman asukkaan hoidossa, mutta tällöin sitä ei välillä riisuta pois tai kosketella. Suojainta ei saa laskea myöskään leuan alle tai nostaa pääläelle tms. Kirurginen suu-nenäsuojus riisutaan desinfioiduin käsin ja riisumisen jälkeen käytetään käsihuuhdetta.
- Yksikkö seuraa, tuleeko asukkaille hengitystieinfektion oireita tai ripulia/vatsakipua (ilman muuta syytä) ja ottaa tarvittaessa COVID-19-näytteet paikallisesti sovitun käytännön mukaisesti.

Vierailut

- Vierailulle voi tulla vain terveenä ja oireettomana. Vierailua ei suositella henkilölle, jotka ovat altistuneet koronalle 5 viimeisen vuorokauden aikana.
- Vierailijoita ohjeistetaan turvalliseen vierailuun. Ohjeet on hyvä laittaa myös näkyville yksikön sisäänkäynnin yhteyteen.
- Vierailija käyttää koko vierailun ajan kirurgista suu-nenäsuojusta, jonka saa tarvittaessa yksiköstä.
- Vierailijan tulee käyttää käsihuuhdetta tullessaan yksikköön sekä mennessään asukkaan huoneeseen ja sieltä poistuessaan.

Jos asukkaalla todetaan COVID-19-infektio

- hänet hoidetaan omassa huoneessa (oma WC) tai koronakohortissa kosketus- ja pisaravaroimin. Käytetään joko venttiilitöntä FFP2- hengityksensuojainta tai kirurgista suu-nenäsuojusta riippuen paikallisista ohjeista. Suojain vaihdetaan asukkaiden välillä. Ks. tarkemmin suojainohjeet alempana.

COVID-19-positiivisen varotoimien lopetus (ei edellytä uusia näytteitä):

- Jos asukkaalla ei ole koronaan viittaavia oireita, varotoimien kesto **5 vrk** testipäivästä. Jos tänä aikana asukkaalle ei ilmaannu koronaoireita, varotoimet voidaan purkaa.
- Jos asukkaalla **on oireinen** koronainfektio, varotoimien kesto on **vähintään 5 vrk**. Sen jälkeen varotoimet voidaan lopettaa, kun asukas on ollut **2 vrk ajan kuumeeton** ilman kuumelääkettä ja muut oireet ovat selvästi väistymässä. Varotoimien maksimipituus oireista riippumatta 10 vrk.

Mahdollisten COVID-19-altistuneiden arvioiminen tehdään paikallisten ohjeiden mukaan

- Paikallisesti päätetään, halutaanko esimerkiksi samassa huoneessa asuvat määritellä altistuneiksi, hoitaa kosketus- ja pisaravarotoimin ja ottaa oireettomaltakin koronanäyte heti ja 5 vrk päästä. Mikäli näin tehdään, varotoimet voidaan lopettaa, jos 5 vrk näyte on negatiivinen.

Kun COVID-19 positiivinen tai -altistunut asukas siirtyy jatkohoitopaikkaan

- Jos asukkaan siirto toiseen hoitolaitokseen tapahtuu ennen varotoimien lopettamista, lähtevä yksikkö tiedottaa jatkohoitopaikkaa varotoimien jatkumisesta.
- Varotoimien lopettamisen jälkeen asukkaan siirto voi tapahtua normaalisti ja jatkohoitopaikassa asukasta hoidetaan normaaliin tapaan.

Muita ohjeita COVID-19 –positiivisen tai -altistuneen hoidossa**Siivous**

- COVID-19-positiivisen tai -altistuneen asukkaan päivittäisessä siivouksessa pyyhitään kosketuspinnat (esim. ovenkahvat, sängynlaidat, yöpöydät) desinfiointiaineella ja poistetaan roskat. Desinfiointiaineita ovat esimerkiksi Oxivir Plus 3,5 %, Klorilli 1000 ppm, Virkon 1 % ja pintadesinfektioliinat. Eritetahrat (myös yskökset) poistetaan välittömästi eritetahradesinfektioaineella (esim. Oxivir Plus 3,5 %, Virkon 1 % ja Klorilli 1000 ppm).
- Laitoshuoltaja toteuttaa viikkosiivouksen noudattaen kosketus- ja pisaravarotoimia. Kts alla ”Suojaimet koronapositiivisen ja -altistuneen hoidossa”. Viikkosiivous toteutetaan yleispuhdistusaineella, eritetahrat poistetaan eritetahradesinfektioaineella.
- Loppusiivous toteutetaan, kun potilaan kosketus- ja pisaravarotoimet päättyvät. Loppusiivous toteutetaan noudattaen kosketus- ja pisaravarotoimia.
- Yhteiskäytössä olevat saniteettitilat sekä seuraavat kosketuspinnat siivotaan päivittäin: yksikön keittiö, yhteisten tilojen (myös henkilökunnan tilojen) kaiteet, kahvat, käsinojat, valokatkaisijat, kaukosäätimet, rollaattorin kahvat, kännykät, näppäimistöt ja avaimet.

Jätteiden käsittely

- Eritteitä ja eritteisiä jätteitä käsiteltäessä toimitaan siten, ettei synny aerosoleja tai roiskeita.
- Jätteet pakataan kahteen pussiin ja huolehditaan, että ulommainen pussi pysyy puhtaana. Säkkejä ei saa laittaa jätekuiluun.

Likapyykki

- Jos yksikössä on itse sulavia pyykkipusseja, pyykki pakataan niihin ja sitten keltaiseen muoviseen pyykkipussiin välttämättä turhaa pölyttämistä (tarkasta ohje käytössä olevasta pesulasta).
- Mikäli yksikkö pesee itse pyykin, pyykki viedään suoraan pesukoneeseen pölyttämättä sitä ja huolehditaan ettei pyykillä tai suojaimeilla kontaminoida esim. ovenkahvoja. Kun pesukone on täytetty, koneen ovi suljettu ja kone käynnistetty, kaikki pesukoneen kosketuspinnat pyyhitään pesevällä desinfektioaineella.
- Pyykki pyritään pesemään vähintään 60 asteessa. Mikäli tämä ei ole mahdollista, voidaan käyttää pesuaineen lisänä desinfiointia pesuainetta (esim. Erisan Oxy).

Tutkimus- ja hoitovälineistö

- Asukashuoneeseen varataan asukkaan hoidossa tarvittavat välineet. Kertakäyttöisiä välineitä käytetään aina, kun se on mahdollista. Monikäyttöiset hoitovälineet puhdistetaan ja desinfioidaan ennen poisvientiä pyyhkimällä ne huolellisesti desinfektioaineella (esim. Oxivir Plus 3,5 %, Virkon 1 % tai Klorilli 1000 ppm). Välinehuoltoon toimitettavat välineet pakataan huolellisesti.

Vainajan käsittely

Vainajan laitossa (tavanomainen pukeminen, siirtäminen, arkkuun laittaminen) noudatetaan kosketusvarotoimia. Jos vainajaa pukiessa on riski eriteroiskeista, käytetään lisäksi piisaravarotoimia. Mikäli omainen vierailee vainajan luona, hän noudattaa henkilökunnan ohjaamana kosketusvarotoimia.

Ohje koskien työpaikalla tai vapaa-ajalla altistuneen, oireetonta työntekijää

- Jos työntekijä on sairastanut itse COVID-19-infektion 1 kk:n sisällä, häntä ei katsota altistuneeksi.
- Koronavirusinfektioille altistunut työntekijä työskentelee normaalisti, jos hän on oireeton.
- Altistunut työntekijä käyttää työaikana kirurgista suu-nenäsuojainta tai venttiilitöntä FFP2-hengityssuojainta **10 vrk:n ajan** altistustilanteen jälkeen.
- Työntekijä ruokailee 2 m turvavälein ja alle 15 min TAI viettää ruokailutilanteet yksin 10 vrk altistustilanteen jälkeen.
- Työntekijästä ei oteta testiä, ellei tule oireita (jolloin hän hakeutuu testiin).
- Jos työntekijä on sairastanut laboratoriovarmistetun koronavirusinfektion **3 kk:n sisällä**, uutta koronanäytettä ei suositella otettavan oireisesta henkilöstä. Työntekijä jää pois töistä oireisen infektion vuoksi, kunnes on oireeton tai oireet ovat helpottamassa.

Suojaimet koronapositiivisen ja -altistuneen hoidossa

Venttiilitöntä FFP2 -hengityksensuojainta tai kirurgista suu-nenäsuojainta käytetään aina, muiden suojainten tarve arvioidaan tilannekohtaisesti.

Suojalasit/visiiri

- **hengitystieoireisen** potilaan hoidossa

Suojatakki:

- käytetään, jos **vartalokontakti asukkaaseen** tai vaara roiskeista.
- potilaskohtainen

Suojakäsineet:

- käytetään lähihoidossa
- potilas- ja toimenpidekohtaiset
- vaihdetaan aseptisen työjärjestyksen mukaisesti
- ei tarvita esim. seuraavissa tilanteissa:
 - kontakti potilaan ehjään ihoon, käsideseinfektio ennen ja jälkeen on riittävä
 - huoneessa käydään keskustelemassa potilaan kanssa tai viedään tarjotin tai lääke.

Suojainten pukeminen (FFP2 huoneen ulkopuolella, muut huoneen sisäpuolella)

1. Desinfioi kädet.
2. Pue FFP2-hengityksensuojain tai kirurginen suu-nenäsuojain.
3. Desinfioi kädet.
4. Pue tarvittaessa suojalasit/visiiri.
5. Pue tarvittaessa suojatakki/hihallinen suojaesiliina.
6. Desinfioi kädet.
7. Suojakäsineet (tarvittaessa) puetaan desinfiointuihin käsiin juuri ennen potilaskosketusta.

Suojainten riisuminen (FFP2 huoneen ulkopuolella, muut huoneen sisäpuolella)

1. Riisu suojakäsineet ja suojatakki/hihallinen suojaesiliina samanaikaisesti.
2. Desinfioi kädet.
3. Poista suojalasit/visiiri.
4. Poista FFP2-hengityksensuojain tai kirurginen suu-nenäsuojain.
5. Desinfioi kädet.

Epidemioista ilmoittaminen

- Epidemian päätyttyä täytetään COVID-19-ilmoitustaulukko ja toimitetaan se osoitteeseen: mobiiliyksikko@hus.fi.